

ОЦІНКА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

На сьогоднішній день інвестиційна діяльність є дуже важливим елементом економіки України та інших держав. Вона є одним із основних факторів економічного та соціального зростання країни, впливає на зріст ВВП та прибутковість держави. А безпосередній процес залучення інвестицій пов'язаний саме з інвестиційною привабливістю об'єкта інвестування. Тобто чи буде вкладати інвестор кошти в підприємство чи ні, переважно залежить саме від оцінки рівня його інвестиційної привабливості. Наявність такої інформації дає можливість інвесторам оцінити підприємство з точки зору його перспективності, надійності, його стану, і сформулювати уявлення стосовно результатів, яких можна очікувати від вкладання та використання коштів.

Розглянемо як різні вчені трактували сутність визначення поняття «інвестиційна привабливість підприємства».

Вчені англо-американської школи економіки, такі як Ю.Брігхем, У. Шарп, Л.Гапенські, Марковиць, Т.Коупленд, Ф.Дж. Фабоцци трактують інвестиційну привабливість підприємства як максимізація добробуту акціонерів, яка відображається у зростанні ціни акції.

Бланк І.О. визначає інвестиційну привабливість розглядаючи фінансовий стан підприємства як «інтегральну характеристику окремих об'єктів потенційного інвестування з позицій перспективності розвитку, обсягів та перспектив збуту продукції, ефективності використання активів, їх ліквідності, фінансової стійкості та платоспроможності» [1, с.400].

Нападовська І.В вважає, що інвестиційна привабливість - це сукупність потенційних варіантів вкладання коштів з ціллю отримання економічних вигід у майбутньому як наслідок результатів минулої господарської діяльності потенційного об'єкта інвестування, що суб'єктивно оцінюється інвестором. [2,с.57] Отже, як бачимо, трактування поняття інвестиційної привабливості досить різноманітне і розглядається різними вченими зовсім з різних сторін.

Перш ніж перейти до розглядання методики оцінки інвестиційної діяльності підприємства, слід зазначити, що на сьогодні не існує єдиного методу оцінки інвестиційної привабливості підприємства. Тобто кожен інвестор обирає такий метод, який відповідає цілям його інвестування.

Дослідженням цієї проблеми займалися такі вчені: Алексеев А.А., Вініченко І.І., Великоіваненко Г.І., Веретенникова О. В., Гвоздецька І. В., Дацишин, Дудка Т. В., Леснікова М. В., Лисенко М. Д., Мешков А. В., Нечипорук О.В., Прибиткова

Г.В., Сталінська О. В., Староверова Е.Н., Супрун С. В., Тридід О.М. та інші, але поки не запропоновано єдиної, загальноприйнятої, простої у застосуванні форми. Загалом усі відомі методи оцінки інвестиційної привабливості можна розподілити за трьома підходами: витратним, дохідним, ринковим.

При витратному підході, найчастіше оцінюється сукупність тих активів, які необхідні для виготовлення продукції або послуг, а також обсяг коштів, що необхідні для створення компанії аналогічного профілю. На основі отриманих результатів, інвестор і приймає рішення щодо майбутніх інвестицій.

Багато вчених для визначення результату вкладання інвестицій використовують дохідний підхід при оцінці інвестиційної привабливості. Він будується на основі прогнозів очікуваних доходів, оскільки однією з найважливіших задач, що ставить інвестор, є вибір саме тих підприємств, які зможуть забезпечити високу ефективність інвестицій.

При ринковому підході першим кроком відокремлюють найбільш значимі ознаки, які є загальними для всіх підприємств, що аналізуються і відображають найважливіші для інвестора види та способи діяльності оцінюваних підприємств. Наступним кроком є порівняння схожих показників усіх підприємств, і виставлення підсумкових рейтингових оцінок. І, відповідно, що більше значення рейтингової оцінки, то вищий рівень інвестиційної привабливості [3].

Фактори, що впливають на інвестиційну діяльність можна розкласти на 4 рівні:

- 1) фактори, що впливають на макрорівні;
- 2) фактори, що впливають на інвестиційну діяльність на регіональному рівні (рівень індустріалізації регіону, його інвестиційна привабливість, історично сформована спеціалізація, ефективність проведеної регіональної інвестиційної політики, та ін);
- 3) фактори, що впливають на інвестиційну діяльність на галузевому рівні;
- 4) фактори, що впливають на інвестиційну діяльність на мікрорівні (рівень менеджменту в комерційній організації, якість і конкурентоспроможність продукції, перспективи розвитку комерційної організації, ефективність функціонування і фінансовий стан підприємства та ін);

Слід зазначити що визначальними є ті, що впливають саме на макрорівні. Їх можна поділити на такі групи:

- економічні (темпи розвитку національної економіки (темпи зростання ВВП, внутрішній національний продукт (ЗПС), національний дохід); економічну політику держави; темпи інфляції; ставку відсотка по кредиту; інвестиційні ризики; рівень інтеграції національної економіки у світову; рівень розвитку фондового ринку та ін);

- нормативно-правові (якість і стабільність законодавчої бази у сфері інвестиційної діяльності, захисту прав власності, захисту інтересів інвесторів, монополізації, законності та правопорядку та ін);
 - соціальні (соціальна обстановка в країні; рівень якості життя населення; демографічна ситуація в країні; освітній ценз населення; тривалість життя; рівень безробіття та ін.);
 - політичні (політична обстановка в країні, політична обстановка в світі; міждержавні відносини з іншими країнами та ін);
 - адміністративні (ще називають бар'єрами, тобто різноманітні перешкоди чиновників на різних рівнях по реалізації інвестиційних проектів і ведення бізнесу);
- Також фактори можна ділити на позитивні та негативні, об'єктивні (чинники, виникнення яких не пов'язане з людською діяльністю, а обумовлене, наприклад, природними явищами) та суб'єктивні (чинники, виникнення яких пов'язане і обумовлене людською діяльністю, зокрема, управлінської і творчої), тимчасові та постійні [5].

Значний вплив на інвестиційну діяльність має також й інвестиційний клімат, тобто сукупність соціальних, економічних, організаційних, правових, політичних, соціокультурних умов, що зумовлює привабливість і доцільність інвестування в ту чи іншу галузь промисловості країни.

Для оцінки інвестиційної привабливості підприємства найчастіше досліджуються саме фінансові показники компанії. Основними показниками є:

- ліквідність – показник, що описує наскільки швидко активи трансформуються у грошові кошти за необхідності;
- майновий стан – характеризує частку оборотних і необоротних коштів в майні підприємства;
- ділова активність – показник, який описує фінансові процеси на підприємстві, які в свою чергу впливають на прибуток підприємства;
- фінансова залежність – показує залежність підприємства від зовнішніх джерел фінансування і чи можливе існування об'єкта без додаткових коштів;
- рентабельність – відображає те, наскільки ефективно підприємство використовує свої фінансові можливості.

При оцінці інвестиційної привабливості враховуються також такі фінансові показники: забезпеченості ресурсами, рентабельність продукції, чисельність персоналу, рівень завантаження виробничих потужностей, знос основних засобів, наявність основних і виробничих фондів тощо.

Нефінансові показники відображають суть процесів, стан ресурсів, інтенсивність їх використання.

Класифікують нефінансові показники за функцією чи групою процесів підприємства, яка з їх допомогою аналізується:

- Виробництво (вихід готової продукції; відсоток браку; час, витрачений на одиницю продукції; число і час простоїв; час на переналагодження; план-фактний аналіз витрат ресурсів (електрики, сировини, води, людино-годин); число реклаमाцій.)
 - Постачання (показники своєчасності і повноти виконання заявок, оборотність запасів в днях, якість поставлених матеріально-технічних ресурсів і, відповідно, число повернень і рекламацій постачальникам.)
 - Продажі (число і динаміка покупців, позицій в чеку, додаткових продажів, повторних продажів, число продажів на одного продавця, на метр квадратний торгової площі, на погонний метр полки і т.п.);
 - Логістика (відсоток завантаження транспорту, ступінь задоволеності замовника, термін доставки, число затримок, псування товару при доставці і т.п.);
 - Просування (частка ринку, кількість дзвінків / переходів на сайт / підписок на розсилку, конверсія показів в кліки (CTR), число лайків і репоста ролика в соціальних мережах, впізнаваність бренду, індекс споживчої лояльності (NPS)).
- Слід виділити ще й показники, які характеризують стан і структуру ресурсів:
- Обладнання (його стан аналізується з використанням таких нефінансових показників як потужності і відсоток їх завантаження, змінність, відсоток справного обладнання, частка власного обладнання / транспорту, витрати енергії, масла, палива на одиницю обладнання, число ремонтів за період, відсоток зносу);
 - Персонал (для аналізу цього показнику беруть дані про чисельність співробітників; продуктивності праці; результати щорічної атестації співробітників, середній вік; і т.п.);
 - Сировина (залишки на складі в розрізі номенклатури, норми витрачання сировини на готову продукцію та фактичні витрати, норма відходів та ін.) [6].

Висновок. Отже інвестиційна привабливість підприємства – це сукупність характеристик його фінансово-господарської та управлінської діяльності, перспектив розвитку та можливостей залучення інвестиційних ресурсів. Існує декілька методів аналізу інвестиційної привабливості, який можуть обрати інвестори. Етап аналізу є надзвичайно важливим, адже саме він впливатиме на рішення інвестора. Інвестиційна привабливість визначається великим різноманіттям факторів, значення яких змінюється залежно від цілей інвесторів; виробничо-технічних особливостей підприємства, у яке інвестуються кошти; економічного розвитку підприємства у теперішньому часі, у минулому, а також очікуваного економічного розвитку. Слід брати до уваги окрім загального інвестиційного клімату також й специфічні особливості безпосередньо самого проекту, ступені розвитку даної держави. Взаємозв'язок між фінансовими та нефінансовими показниками є дуже тісним. Зміна в одному виді показників буде впливати на інші показники і це в свою чергу буде впливати на загальний рівень

інвестиційної привабливості. Позитивна оцінка буде сприяти притоку інвестицій до підприємства від інвесторів, підвищить гарантію вкладення коштів та сприятиме загальному розвитку як окремого підприємства так і країни загалом.

Використані джерела:

1. Бланк И.А. Инвестиционный менеджмент.- К.:МП «ИТЕМ» ЛТД, «Юнайтед Лондон Трейд Лимитед», 1995 - 448с
2. Нападівська І.В. Теоретичні та методичні аспекти дослідження інвестиційної привабливості України // Вісник ДонДует №4(28).- 2005.- С.55-61.
3. Буднікова Ю. Методика оцінки інвестиційної привабливості підприємств, 2012 – с.5
4. Вірянська О.В. Оцінка інвестиційної привабливості, 2016 - с.115
5. Фактори, що впливають на інвестиційну діяльність і ефективність інвестицій. URL: https://studme.com.ua/199207286846/investirovanie/factory_vliyayuschie_investitsionnuyu_deyatelnost_effektivnost_investitsiyu.htm.
6. Кочешков А. Нефинансовые показатели деятельности компании. URL: <https://upr.ru/article/nefinansovye-pokazateli/>.

Tishakova Valeriia
4th year student, NaUKMA
Primierova Olena
Associate Professor, NaUKMA

MODELLING THE SYSTEM OF CREDIT RISK MANAGEMENT IN BANKS

Generally, in recent 20 years, there is a tendency in Ukraine that NPLs rate has increased and become high enough even though there is quite stable economic situation [1]. It's very problematic for financial institutions due to annual losses, so they remain almost permanently in loss. If default credits are growing up, banks as a result could not exist and be compatible on the financial market. Consequently, economic stability as well as economic system in the whole will be broken. To get a deeper understanding of the NPLs structure and the whole system about why NPL are occurring in Ukraine as well as why default loans have more percentage in the total loan portfolio of the banks, whereas the situation in the country stabilize. We are going to make a research of the reasons of the NPL's occurring and growing [3] from the bank's prospective, forecast of developing of the NPL in the nearest future and what policies should be implemented to improve this situation. This research is important for banks as stakeholders because high level of default loans can lead banks to become bankrupt. The reference modes of the model (NPL's rate, Total loans and NPL in Ukraine) is provided below (see figure 1).